

Philae na kometu, histerija na Zemlji

Po desetih letih, odkar so sondo *Rosetta* prvič poslali na misijo, je njen odsek *Philae* v sredo, 12. novembra 2014, mehko pristal na površju kometu 67P/*Churyumov-Gerasimenko*. Prvič v zgodovini človeškega raziskovanja vesolja. Med zasledovanjem kometu je *Rosetta* postavila še nekaj mejnikov: je prvo vesoljsko plovilo, ki se je med potovanjem v bližini Jupitrove orbite napajalo le s sončnimi celicami, prva sonda, ki je dosegla tir kometu in mu sledila v notranje osončje, in prva, ki je krožila okrog jedra kometu. Ob vseh teh zgodovinskih »prvič« ne preseneča, da so interneti »v živo« trepetali in naposled vzdihovali ob uspešnem pristanku. Po socialnih omrežjih, na naslovnica spletnih izdaj časopisov in blogih so zaokrožile prve fotografije, ki jih je posnel pristajalni modul, poslušali smo navdušene izjave ekipe ... in potem nas je zadelo.

Na posnetku se je pojavil eden izmed znanstvenikov, Matt Taylor. In pojavila se je tudi njegova nesrečna srajca. Ta precej grozljiva kreacija, na kateri se bohotijo psevdostriповske superjunakinje v bikinijih in razkazujejo svoje mitraljezke, je v trenutku sprožila val ogorčenja. Matt Taylor, so čivkali, s svojim izborom garderobe ženskam sporoča, da v svetu znanosti nismo dobrodošle. Da je Matt Taylor bel, moški, seksist, douchebag. Čeprav (z nekaj truda in samoprepričevanja) lahko verjamem, da je pogled na #CometLandingShirt (true story) marsikoga iskreno užalil onkraj okusa za modo, se ne morem znebiti občutka, da je celoten #shirtgate (tako resnično kot #shirtstorm) zgrešil poanto in nam še enkrat dokazal, da je javna razprava o seksizmu, feminizmu in enakopravnosti med spoloma na zaskrbljujoče nizki ravni.

Novinarka revije *The Atlantic* Rose Evelev, ki se je nad srajco najbolj odmevno zgrajala, je sprožila val mizoginij komentarjev na svoj rovaš, s čimer je dokazala, da je na svetu in internetu še vedno ogromno debilov, vendar je s tem pokazala tudi na to, da je s svojim čivkanjem le prilivala olje na ogenj tistih, ki bi najraje videli, da se »za-

grenjene feministke« vse po vrsti »vržejo s klifa«.

Njenemu tweetu ni sledila množica zapisov in člankov o tem, kako so ženske v znanosti še zmeraj zapostavljene (razen takih, ki so povedali zgolj in natanko to), in zakaj je tako. Ne, na eni strani smo spremljali apologetike srajce, ki so se vsake toliko nadgradile s »Hej, je pač ekscentričen, ampak to nikakor ne zmanjšuje njegovega uspeha«, na drugi pa ogorčenost nad znanstvenikovim izborom garderobe, ki je baje simptom, po novem pa tudi razlog, da se ženske ne odločamo za kariero v znanosti. V prvi skupini nam je najbolj pisane »argumente« predstavil kar londonski župan Boris Johnson osebno. V kolumni za *Daily Telegraph* piše, da kljub natančnemu proučevanju slikovnega materiala na srajci ni našel ene same bradavičke in Taylorjeve kritike pošilja v *National Gallery*, kjer naj si ogledajo Rubensove mojstrovine in mu povejo, če bi morali tudi te skriti pred očmi javnosti ... Druga stran žal ni uspela ponuditi enako barvitih zapisov, a se z Borisom lahko vseeno kosa na ravni argumentacije: Matt Taylor je kriv, ker ni pomislil, da bo s svojo srajco odvrnil še tistih nekaj žensk, ki bi se morda podale

Komentar: Katja Pahor

v znanost. Oprostite, ampak dosti bolj me odvrta reprezentacija »žensk v znanosti« v *Myth Busters*, ko si lahko del ekipe le, če si one of the boys (z joški!) kot pa možnost, da bo eden od mojih moških kolegov nosil srajco z napol nagimi risanimi junakinjami. Celotna »afera« je le kulminacija tega, kar v *Guardianu* in drugih anglofonskih medijih že nekaj časa počnejo prvoborke in prvoborci t. i. feminizma, ki ima s feminizmom skupnega toliko kot imajo *Myth Busters* skupnega z znanostjo. Težava z ugibanji o tem, ali je Beyoncé resnično feministka, zapisi o seksizmu v *Silicijevi dolini*, čigar glavni dokaz je Zuckerbergov plain guy slog oblačenja in polemiziranjem o operi *Madama Butterfly*, češ da so njene premise mizogine (kaj pa članek o tem, kakšna šovinistična svinja je bil Aristotel?), je, da uspejo zaznati nek problem, a ga banalizirajo do te mere, da namesto rešitev proizvedejo nasprotni učinek. Ko se od njihovih modrovanj poskušamo oddaljiti še tisti, ki te probleme lahko razumemo zaradi lastnih izkušenj, si bodo morali priznati, da nečesa ne počnejo prav. Ne pravim, da bi morali utihniti, vendar pa bi jim koristilo, če bi od časa do časa zapri oči, zajeli dih in premislili, kako se bodo določene probleme lotili. Morda bodo takrat ugotovili, da ponavljanje mantr »zatirate nas, ker ste beli moški (srednjih let), ki vodijo svet«, ukvarjanje z najneznatnejšimi nepomembnimi detajli pod pretvezo podajanja argumentov in iskanje grešnih kozlov, ki naj se pokorijo za grehe celotne črede, ne bodo spremenile sveta na bolje. Histerizacija diskurza še nikoli ni prinesla sprememb na bolje. ●